

vann fra fjell til fjord

Sammen for vannet

Oppdatering av regional vannforvaltningsplan
med tilhørende tiltaksprogram

Høringsdokument 1:

Planprogram

for regional vannforvaltningsplan for
Trøndelag vannregion

Planprogram for
regional
vannforvaltningsplan for
Trøndelag vannregion
2022 - 2027

Høringsdokument

Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag er Norges nest største fylke i areal, med sine 41.252 kvadratkilometer. Samtidig er fylket landets femte mest folkerike med 458 744 innbyggere¹. Gjenforeningen av Sør- og Nord-Trøndelag skjedde 1. januar 2018, etter 213 år med to fylker. Trøndelag fylkeskommune er vannregionmyndighet for vannregion Trøndelag.

Visjonen "Vi skaper historie" ble vedtatt av fylkestinget 14. desember 2017. Visjonen skal ha betydning både for ansatte i deres arbeidshverdag, og for alle som bor i Trøndelag.

Fylkestingene i begge trøndelagsfylkene skisserte følgende hovedmål for sammenslåingen:

- En region med livskraft, bærekraft og konkurransekraft
- Etablere et nytt fylke og ny folkevalgt region, hvor fylkesnivåets ressurser og innsats kan organiseres på en mer helhetlig måte for å fremme Trøndelags samfunns- og næringsmessige utvikling
- Gi bedre muligheter til å sikre en balansert utvikling i Trøndelag, til å fremme Trøndelag som en attraktiv region, og gjøre regionen bedre i stand til å ta på seg nye oppgaver
- Gi Trøndelag tyngde på den nasjonale arena, for å sikre regionen en rettmessig andel av statlige ressurser, etableringer, prosjekter og så videre
- Sikre og videreutvikle kvalitet i regionens tjenester til innbyggerne

---

¹ SSB: Befolkningsstatistikk, 1. januar 2018

---

0. Forord

Dette høringsdokumentet presenterer forslag til planprogram (arbeidsprogram og framdriftsplan) for arbeidet med å oppdatere den regionale vannforvaltningsplanen for vannregion Trøndelag med tilhørende tiltaksprogram. Dokumentet er viktig fordi det foreslår hvordan og når man kan bidra i arbeidet, og dekker dermed både forventninger til myndigheter som har rett og plikt til å delta, og muligheten for andre interessenter til å medvirke med sin kunnskap og sine synspunkter inn i arbeidet. Innspillene vi får i denne høringen er viktige fordi de vil hjelpe oss med å lage gode et godt planprogram for arbeidet fremover.

Alle innspill er viktige!

Vann er viktig for alle mennesker, og vi bor heldigvis i en region som har mye bra vann. Dette er et fortrinn for oss, men samtidig vet vi nå at mye vann også her i Trøndelag er påvirket og skadet som følge av menneskelige aktiviteter. Dette skal vi gjøre noe med!

Vannforskriften stiller krav til samarbeid om vannforvaltningen. Alle brukere, myndigheter og påvirkere av vann deltar for i fellesskap å sikre vannmiljøet samtidig som vi opprettholder våre behov for bruk av vannet vårt.

Vannregion Trøndelag er 1 av til sammen 11 vannregioner i Norge. Grensene for vannregionen følger i hovedsak grensene til Trøndelag fylke, men strekker seg også inn i Nordland, Møre og Romsdal og Hedmark fylker, samt over grensa til Sverige.

Vannregionen er inndelt i til sammen 12 vannområder, hvorav 2 drenerer til Sverige. Vannområdene består enten av ett nedbørfelt slik som Namsenvassdraget og Orklavassdraget, eller flere nedbørfelt som Ytre Namdal og Søndre Fosen. Alle vannområdene har et antall vannforekomster som enten er overflatevann, grunnvann eller kystvann. Vannforekomstene er avgrensede og kan være en innsjø, bekk, elv, kanal, fjord, kyststrekning eller et vannmagasin, eller deler av slike. I tillegg kan en vannforekomst bestå av grunnvann.

Høringsinnspill merket «planprogram vannforvaltningsplan Trøndelag 2022 - 2027» sendes postmottak@trondelagfylke.no. Frist for høringsinnspill: 12. juli 2019

Kontaktinformasjon:

Leder for Trøndelag vannregion: Jan Bojer Vindheim, janvin@trondelagfylke.no

Rådgivere for Trøndelag vannregion: Bendik Eithun Halgunset, benhal@trondelagfylke.no

Ingrid Hjorth, inghj@trondelagfylke.no

Forsidefoto:

Nustadfoss, Stjørdalsvassdraget vannområde ©Bendik Eithun Halgunset.

Innhold

0.	Forord	3
	Innhold	4
1	Innledning.....	5
2	Formålet med planarbeidet	6
3	Om planprogrammet.....	8
4	Framdriftsplan: Oversikt over arbeidet fram mot 2021	9
5	Vannregionen vår – planområdet	10
5.1	Kort beskrivelse av vannregionen	10
5.2	Endringer av vannregionen siden forrige plan	12
5.3	Vann langs grensen mot Sverige	12
6	Organisering av arbeidet i vannregionen	1
6.1	Endringer i vannområdeinndelingen.....	15
7	Virkning av vannforvaltningsplan og tiltaksprogram	18
7.1	Virkning for sektormyndigheter	18
7.2	Virkning i forhold til andre planer	19
7.3	Øvrige regionale planer med stor relevans i Trøndelag vannregion.....	19
7.3.1	Trøndelagsplanen	19
7.3.2	Regional plan for arealbruk for Trøndelag.....	19
7.3.3	Strategi for klimaomstilling i Trøndelag.....	19
7.3.4	Et verdiskapende Trøndelag	19
7.3.5	Samferdselsstrategi for Trøndelag.....	20
8	Deltakelse, medvirkning og informasjon.....	21
8.1	Deltakelse i planleggingen.....	21
8.2	Medvirkning og informasjon	21
8.3	Plan for deltakelse og medvirkning.....	22
9	Tema og utredninger fram mot oppdatert vannforvaltningsplan	25
9.1	Styrking av kunnskapsgrunnlaget.....	25
9.2	Oppdatering av miljømål, unntak og tiltak.....	25
9.3	Kostnadsanslag og nyttebeskrivelse.....	26
9.4	Klimaendringer, klimatilpasning og flom.....	26
9.5	Drikkevann og badevann	26
9.6	Øvrige temaer.....	26
10	Konsekvensutredning: hva vil planen bety?.....	27
10.1	Problemstillinger som skal vurderes	27
11	Prioriteringer i arbeidet fram mot oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram.....	28

---

1 Innledning

Gjeldende regional vannforvaltningsplan og tiltaksprogram ble utarbeidet i 2015, godkjent i 2016 og gjelder til slutten av 2021. Fram mot utgangen av 2021 skal disse oppdateres og justeres for hele landet. Vi skal nå gjennomgå hvordan det står til med vannet, og justere planene for hvordan vi best tar vare på vannet vårt fremover. Oppdaterte planer og tiltaksprogram skal være gjeldende fra 2022 til 2027. Les mer om vannforvaltningen i Norge [her](#).

Vannforskriften fastslår at det skal utarbeides regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram. Planen utarbeides som en regional plan i henhold til plan- og bygningsloven (pbl § 8.1), og følger de utredningskrav som er fastlagt i pbl § 4.1-2, samt forskrift om konsekvensutredning (KU). Fylkeskommunen (regional planmyndighet) vil være ansvarlig myndighet for plan- og KU-prosessen, og vil samarbeide med berørte offentlige myndigheter og organisasjoner i planprosessen. Statlige organer og kommuner har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres virkeområde eller egne planer og vedtak (jf. pbl § 8.3).

Som del av planprosessen gjennomføres to formelle høringer med to dokumenter i hver høring.

På høring fra 12. april til 12. juli 2019:

- Planprogram (dette dokumentet)
- Hovedutfordringer i vannregionen (finnes her: <http://www.vannportalen.no/vannregioner/trondelag/>)

På høring fra 1. juli til 31. desember 2020:

- Forslag til oppdatert regional vannforvaltningsplan.
- Forslag til oppdatert regionalt tiltaksprogram.

I planprogrammet finner du mer om hvordan prosessen fram mot oppdaterte planer er tenkt å foregå, hvem som er involvert, når, og opplegget for medvirkning. Hensikten er å gi mulighet for tidlig medvirkning, god informasjon og dialog, og forutsigbarhet for alle berørte.

Samtidig med høring av planprogrammet, høres også dokumentet om hovedutfordringer. Dokumentet inneholder oppdatert oversikt over miljøtilstand, påvirkninger, og status for gjennomføring av tiltak, og er derfor et viktig dokument i prosessen fram mot oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram. En felles forståelse av hva som er de viktigste utfordringene og prioriteringene vil gi et godt grunnlag for videre samarbeid om forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet. Du finner dokumentet om hovedutfordringer her: <http://www.vannportalen.no/vannregioner/trondelag/>.

Med høringen av planprogram og hovedutfordringer er vi nå inne i planarbeidet for andre runde av regionale vannforvaltningsplaner. Gjeldende regional vannforvaltningsplan og tiltaksprogram ble utarbeidet i 2015, godkjent i 2016 og gjelder til slutten av 2021. Planen og tiltaksprogrammet som nå skal revideres og oppdateres, skal gjelde for årene 2022 til 2027.

Gjeldende plandokumenter for planperiodene 2010 – 2015 og 2016 – 2021 finner du her:
<http://www.vannportalen.no/plandokumenter/>

2 Formålet med planarbeidet

Formålet med planarbeidet er å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet i vannregionen vår. Vannforskriften forutsetter at det utarbeides og vedtas regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram for å oppfylle miljømålene, og sørge for at det framskaffes nødvendig kunnskapsgrunnlag for arbeidet.

Den helhetlige og samordnede vannforvaltningen i Norge bygger på EUs vanndirektiv² som er gjennomført i den norske vannforskriften fra 2007. Hele Europa arbeider etter de samme prinsippene og timeplanen. Dette gjør det enklere å samarbeide om å ta vare på vannet i nedbørfelt som krysser landegrensene, og det gjør at vi kan lære ved å dele erfaringer og gode eksempler mellom landene. Det gir også mulighet for at landene kan sette i gang felles forskning og utvikling. I Norge samarbeider vi med våre nordiske naboland om vannforvaltningen, og deltar i den felles europeiske strategien for gjennomføring av vanndirektivet.

Vannforskriften³ er hjemlet i forurensningsloven⁴, plan- og bygningsloven⁵, vannressursloven⁶, og naturmangfoldloven⁷.

Arbeidet med de regionale planprosessene etter vannforskriften følger i all hovedsak prinsippene og kravene i plan- og bygningsloven. I tillegg har vannforskriften egne krav som følge av vanndirektivet⁸.

Planlegging etter plan og bygningsloven og vannforskriften handler om hvordan vi skal ta vare på vannmiljøet vårt for oss og våre etterkommere, og hvordan alle brukere og påvirkere kan bidra sammen.

Den regionale vannforvaltningsplanen fastsetter miljømål for alt vann i elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. I tillegg inneholder planen oversikt over når miljømålene skal nås. Tiltaksprogrammet inneholder oversikt over forslag til tiltak for å beskytte vannmiljøet og for å nå miljømålene i vannregionen. Miljømål og forslag til tiltak er hovedinnholdet i oppdateringen som nå skal foretas.

Vannforskriften §1:

Formålet med denne forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene

Plan- og bygningsloven §1:

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

²[EUs rammedirektiv for vann \(vanndirektivet\) – konsolidert versjon](#)

³[Vannforskriften](#)

⁴[Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\)](#)

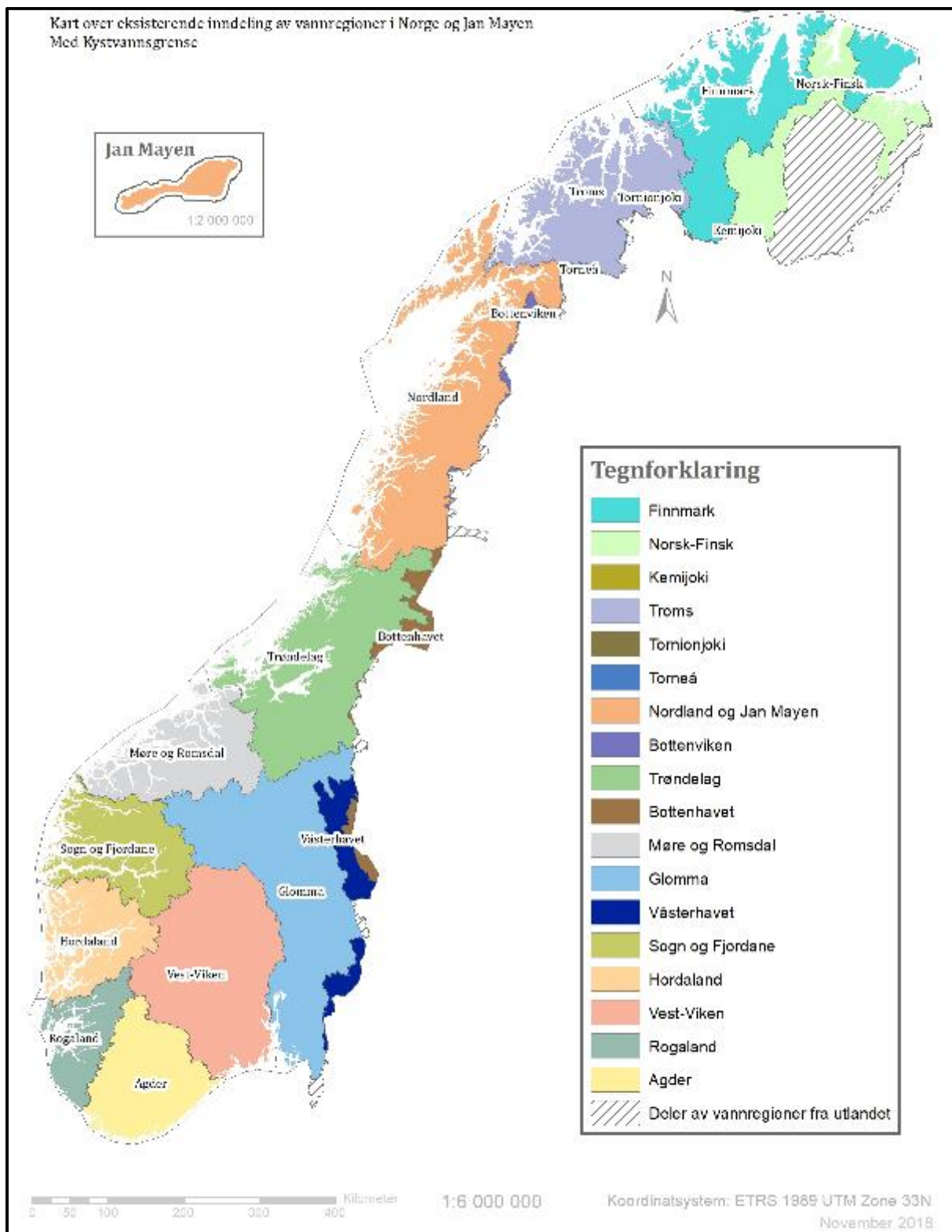
⁵[Lov om planlegging og byggesaksbehandling](#)

⁶[Lov om vassdrag og grunnvann \(vannressursloven\)](#)

⁷[Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\)](#)

Kartet under viser inndelingen i vannregioner slik den forelå da gjeldende planer ble utarbeidet og vedtatt.

Figur 1: kart over vannregionene i Norge

---

3 Om planprogrammet

Planprogrammet beskriver planleggingen fram mot revidert og oppdatert vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram. Formålet med dokumentet og høringen er å klargjøre *hva* som skal gjøres *når* og *av hvem*.

Det er et mål at alle som har en interesse for vann og vannforvaltning skal ha mulighet til å delta og gi innspill. En god forvaltningsplan og et godt tiltaksprogram er avhengig av at et bredt spekter av interesser og brukere av vann deltar i prosessen fram mot godkjenning av forvaltningsplanen. Vi ønsker at hele bredden av myndigheter, interesser og bransjer skal få mulighet til å delta og ha felles eierskap både til prosessen og til den endelige oppdaterte forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet.

Høring av planprogrammet er en viktig milepæl i arbeidet fram mot oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram. Utarbeidelsen og høringen skal sikre at berørte myndigheter og interesser får oversikt over aktuelle problemstillinger, og hvordan forslaget vil berøre egne interesser. Hensikten er å gi mulighet for tidlig medvirkning, god informasjon og dialog, og forutsigbarhet for alle berørte.

Spørsmål vi særlig ønsker svar på i høringen:

- Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter skal delta i planleggingen?
- Er det tydelig når og på hvilken måte ulike interessenter kan medvirke i arbeidet fram mot revidert og oppdatert forvaltningsplan og tiltaksprogram?
- Er det tema eller utredninger som mangler i planprogrammet?
- Har dere forslag til forbedringer til planprogrammet?
- Er det mangler i det foreslåtte programmet for utredning av konsekvenser for miljø og samfunn?
- Har du eller din organisasjon/bedrift/myndighet innspill om konkrete tiltak som bør vurderes og utredes og eventuelle prioriteringer i det videre planarbeidet?
- Er det ønskelig med regional planbestemmelse knyttet til vannforvaltningsplanen (pbl § 8-5)?

4 Framdriftsplan: Oversikt over arbeidet fram mot 2021

Det er laget en nasjonal framdriftsplan, for arbeidet på nasjonalt nivå. Dette er den overordnede oversikten basert på vannforskriften:

Viktige milepæler 2019 - 2021														
			2019				2020				2021			
	OPPGAVE	ANSVAR	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Oppfølging av vannforvaltningsplan 2016 - 2021														
Forberede oppdatert vannforvaltningsplan 2022 - 2027	Utarbeide høringsdokumenter for planprogram og hovedutfordringer	1) Vannregionmyndighetene 2) Arbeidsutvalg 3) Vannområdene												
	Offentlig høring													
	Vedtak av planprogram og hovedutfordringer	1) VRU godkjenner og innstiller 2) Fylkestingene vedtar												
	Utarbeide oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram	1) Vannregionmyndighetene 2) Arbeidsutvalg 3) Vannområdene												
	Offentlig høring													
	Vedtak av vannforvaltningsplan og tiltaksprogram 2022 - 2027	1) VRU godkjenner og innstiller 2) Fylkestingene vedtar 3) Oversendes Miljødirektoratet 4) Regjeringen godkjenner 5) Sektormyndighetene gjennomfører												

Figur 2: milepæler for planarbeidet 2018 - 2020

I tillegg foregår det en løpende oppdatering av kunnskapsgrunnlaget (overvåking, problemkartlegging, oppdatering av Vann-nett).

Hele Europa arbeider etter tidsfristene som følger av vanddirektivet, og det er derfor viktig at fristene følges opp i vannregionene. I kapittelet "Plan for deltakelse og medvirkning" ser du framdriftsplanen som foreslås for å sikre en god planprosess i vannregion Trøndelag som samtidig følger de nasjonale og europeiske fristene.

5 Vannregionen vår – planområdet

5.1 Kort beskrivelse av vannregionen

Vannregion Trøndelag dekker 470 611 km². Grensene for vannregionen følger vassdragsgrensene og består derfor i hovedsak av Trøndelag fylke, men strekker seg også inn i Nordland, Møre og Romsdal og Hedmark fylker, samt over grensa til Sverige.

Vannregionen er inndelt i til sammen 12 vannområder, hvorav 2 drenerer til Sverige⁹. Vannområdene består enten av ett nedbørfelt slik som Namsenvassdraget og Orklavassdraget, eller flere nedbørfelt som Ytre Namdal og Søndre Fosen. Formålet med vannområdene er å etablere hensiktsmessige enheter for vannforvaltningsarbeidet der berørte aktører samarbeider for å gjennomføre sine oppgaver for å nå miljømålene etter vannforskriften.

Vannområde	Ytre Namdal	Ytre Namsen	Namsenvassdraget
Kommuner der store deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Leka Nærøy Vikna	Flatanger Fosnes Namdalseid Namsos	Grong Høylandet Lierne Namsos Namsskogan Overhalla Røyrvik Snåsa
Kommuner der mindre deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Bindal Høylandet	Grong Høylandet Osen Overhalla Roan Snåsa Steinkjer Verran	Bindal Grane Hattfjell Steinkjer

Vannområde	Nordre Fosen	Inn-Trøndelag	Søndre Fosen
Kommuner der store deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Bjugn Inderøy Indre Fosen Osen Roan Verran Ørland Åfjord	Frosta Inderøy Levanger Snåsa Steinkjer Verdal Verran	Agdenes Frøya Hemne Hitra Snillfjord
Kommuner der mindre deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Flatanger Namdalseid	Bottenhavet (S) Meråker Namdalseid Stjørdal Åfjord	Orkdal Rindal

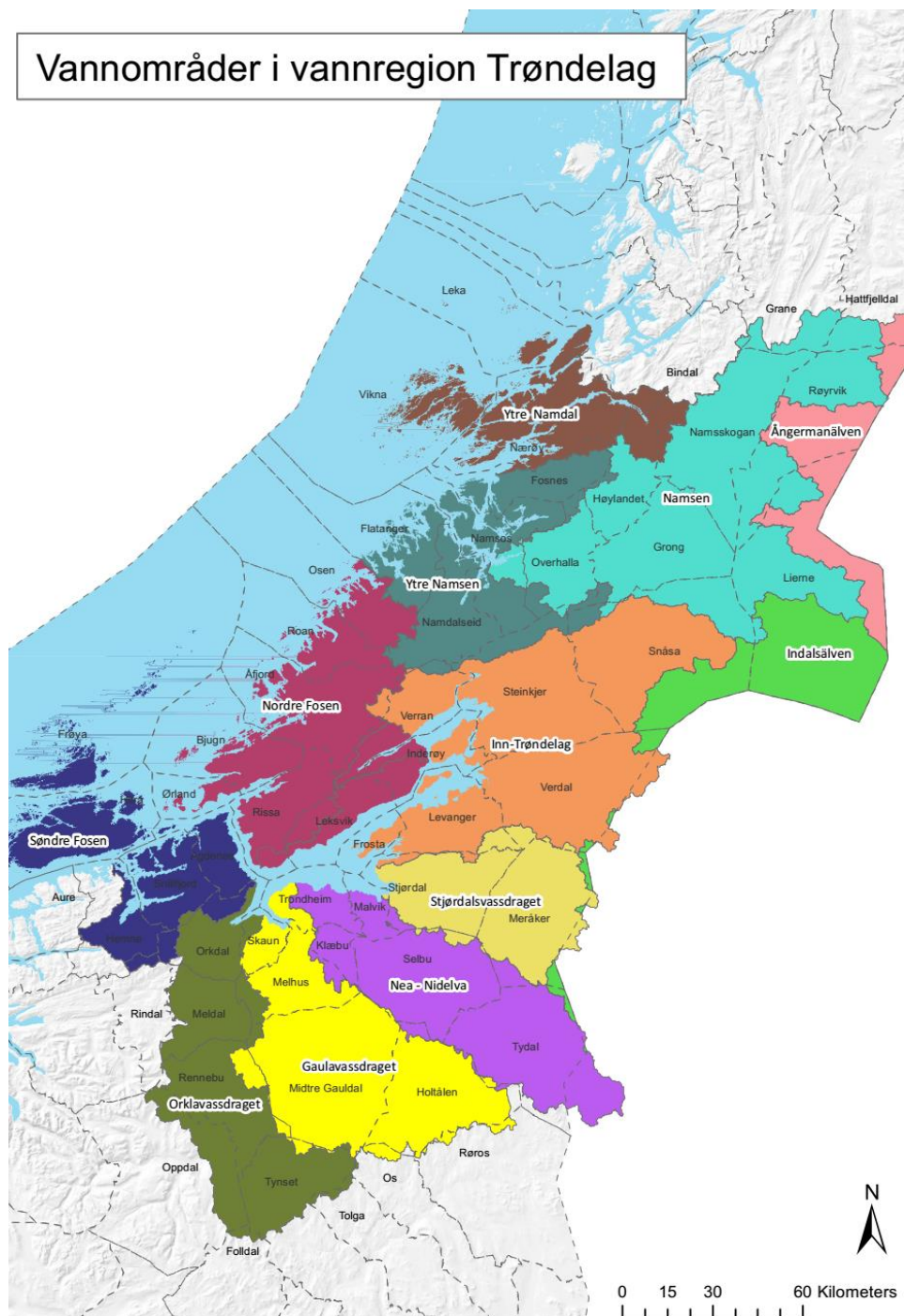
⁹ For de norske delene av Bottenhavets vattendistrikt er det utarbeidet eget planprogram og hovedutfordringer.

Vannområde	Orklavassdraget	Gaulavassdraget	Nea-Nidelvassdraget	Stjørdalsvassdraget
Kommuner der store deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Meldal Oppdal Orkdal Rennebu Tynset	Holtålen Melhus Midtre Gauldal Skaun Trondheim	Klæbu Malvik Selbu Trondheim Tydal	Meråker Stjørdal
Kommuner der mindre deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Folldal Melhus Midtre Gauldal Rindal Skaun Tolga	Orkdal Os Rennebu Røros Selbu Tydal Tynset	Bottenhavet (S) Holtålen Melhus Meråker Stjørdal	Bottenhavet (S) Levanger Malvik Selbu Verdal

Vannområde	Dalälven	Ångermanälven	Indalsälven
Kommuner der store deler av arealet ligger innenfor vannområdet	Engerdal Trysil	Lierne Røyrvik	Lierne Snåsa
Kommuner der mindre deler av arealet ligger innenfor vannområdet	-	Hattfjelldal	Meråker Tydal Verdal

Type vannforekomst:	Antall vannforekomster	Av disse; Antall SMVF*	Areal/lengde
Elver og bekkefelt	2375	219	60736,65km
Grunnvann	176	0	714,40km ²
Innsjøer	736	99	1338,97km ²
Kystvann	338	4	12677,62km ²
Antall totalt	3625	322	

Tabell 1: Vassdragene og kystområdene er delt inn i vannforekomster. Antall vannforekomster er ikke statisk, og kan endres underveis etter hvert som kunnskapen om vannmiljøet endres/forbedres. Kilde: Vann-nett, betaversjon, 1. november 2018. Tabellen viser fordeling av vannforekomster i Trøndelag vannregion. <https://vann-nett.no/reporter/index.html>

Figur 3: vannregion Trøndelag, ©Trøndelag fylkeskommune

5.2 Endringer av vannregionen siden forrige plan

Det gjøres ikke endringer av grensene i vannregion Trøndelag som følge av regionreformen, jf. brev fra KLD til fylkeskommunene av 24. oktober 2018. Departementet vil ikke gjøre endringer i gjeldende vedlegg I (vannregioner og vannregionmyndigheter) i den kommende forskriftsendringen, med forventet ikrafttredelse fra 1. januar 2019. Dette innebærer at forberedelsen og høringen av planprogram og hovedutfordringer skal skje etter dagens vannregioninndeling.

5.3 Vann langs grensen mot Sverige

Deler av vannregion Trøndelag ligger i Sverige med avrenning mot Norge, mens andre deler har avrenning østover til Bottenhavets vattendistrikt. For å bidra til en helhetlig og samordnet vannforvaltning har samarbeidet mellom de to landene til nå i stor grad handlet om harmonisering og etablering av felles grunnlag for karakterisering, risikovurdering og klassifisering av

---

vannforekomster som krysser grensen i vannregion Trøndelag. Det er påkrevet med fortsatt og styrket dialog for å samordne miljømål, tiltaksprogram og overvåkningsprogram på begge sider av riksgrensen.

Grensene for Bottenhavets vattendistrikt strekker seg nord og sør for vannregion Trøndelag. Dette gjelder Dalälven delområde i sør med arealer i Hedmark fylkeskommune, som har avrenning til Bottenhavet vattendistrikt. I tillegg ligger deler av Ångermanälven delområde i Nordland fylkeskommune.

Det er utarbeidet eget planprogram og hovedutfordringer for de norske delene av Bottenhavets vattendistrikt.

6 Organisering av arbeidet i vannregionen

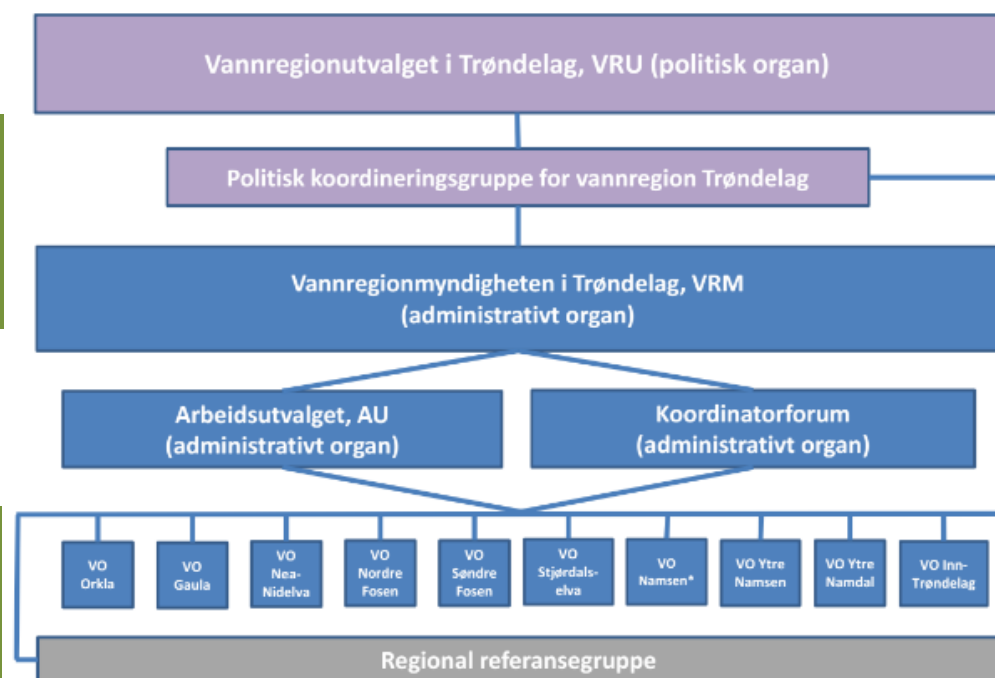
I alle vannregioner er det etablert **vannregionutvalg, VRU**, hvor sektormyndighetene er representert. VRU innstiller planene og grunnlagsdokumentene til fylkestinget for vedtak.

Arbeidet med å revidere og oppdatere forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer i regionene ledes av utpekte fylkeskommuner. Endelig fastsetting av planprogram og vedtak av regional vannforvaltningsplan skal gjøres av alle fylkesting i vannregionen.

Planarbeidet i Trøndelag vannregion er organisert i henhold til føringene i vannforskriften. Arbeidet er en regionalt styrt planprosess, med fylkestinget som øverste planmyndighet. Arbeidet skjer i en vekselvirkning mellom administrativt og politisk nivå, og i henhold til vannforskriftens føringer.

Arbeidsutvalget, AU, møtes regelmessig. Alle sektormyndigheter og kommuner kalles inn. Utvalget har ikke myndighet til å vedta eller godkjenne planene, men er avgjørende for å sikre at alle hensyn ivaretas og kommer inn i planarbeidet.

Vannområdene er nøkkelen for suksess i arbeidet grunnet nærhet til vannet og lokalpolitisk forankring. De dannes av et samarbeid mellom kommunene i nedslagsfeltet, med administrativt tilsatt koordinator. De består i likhet med vannregionen også av et politisk utvalg, **vannområdeutvalget, VOU**. Utvalget fungerer som styringsgruppe for arbeidet i vannområdene. Alle vannområder har VOU, flertallet har i tillegg en tilsatt koordinator.

En **politisk koordineringsgruppe** for vannregion Trøndelag ble opprettet i 2016. Deltakere i gruppa består av lederne for vannregionen og vannområdene, samt representant fra administrasjonen i vannregionmyndigheten. Gruppa skal være bindeledd mellom VRM og VRU, forberede saker og orienteringer før behandling i VRU.

Vannregionmyndigheten er deltelt.

1. fylkestinget som vedtar de regionale planene etter innstilling fra VRU
2. administrasjonen som driver det daglige arbeidet og fremmer forslag for VRU for godkjenning.

Arbeidet består av utvikling og oppfølging av planene, både mot regionale statlige myndigheter og kommunene. I tillegg kommer oppfølging av referansegruppa, som består av et bredt spenn av interessenter i vannregionen med ulike behov og ønsker. Daglig oppfølging og støtte til vannområdekoordinatorene er en sentral oppgave, i tillegg til informasjonsarbeid, arrangementer, seminarer, nettredaksjon og befaringer.

Regional referansegruppe består av stort og smått med interesse for vannforvaltning i Trøndelag. Referansegruppa har kontakt med alle nivåer i organisasjonen. Erfaringsvis fungerer referansegruppa best i vannområdene, og det oppfordres derfor til lokal deltakelse for å ivareta hensyn og ønsker for vannforvaltningen.

Koordinatorforum ble opprettet i 2016, og drives av de vannområdene som har koordinator tilsatt. Formålet er å sikre et møtepunkt for utveksling av erfaringer og planer for oppfølging av planene i vannområdene. Forumet har fungert godt, og avholder hyppige møter.

Ingen myndighetsforhold er endret som følge av vannforskriften, men alle myndigheter har fått en ny oppgave. Denne handler om å alltid forvalte vann med utgangspunkt i miljømålene som fastsettes regionalt.

6.1 Forslag til endringer i organiseringen

Vi ønsker innspill på forslag til sammensetning og mandat, og det foreslåtte organisasjonskartet presentert over. Vi tar også imot innspill til andre forslag til organisering.

6.1.1 Vannregionutvalg

Vannregionutvalget (VRU) er etablert i henhold til vannforskriften og ledes av en politisk representant fra vannregionmyndigheten (VRM). Vannregionutvalget er et samarbeidsforum bestående av politisk representant fra fylkeskommunene og representanter fra fylkesmannsembeter, statlige sektormyndigheter og representanter fra vannområdeutvalgene/kommunene.

Administrative representanter fra vannregionmyndigheten og fylkeskommuner og daglig leder/koordinator i vannområdene kan delta som bisittere i VRU.

Opgavene til vannregionutvalget er gitt i vannforskriften. Vannregionmyndigheten skal i samarbeid med vannregionutvalget utarbeide miljømål, tiltaksprogram og utkast til forvaltningsplan. Vannregionutvalget skal arbeide for at det oppnås enighet om utkast til forvaltningsplan og tiltaksprogram i utvalget.

6.1.2 Politisk styringsgruppe

Politisk koordineringsgruppe består av leder for vannregionen og vannområdeutvalgslederne. Administrative representanter fra VRM og fylkeskommunene kan delta som bisittere i styringsgruppen.

Styringsgruppen kan gjennomføre oppgaver på vegne av VRU og innstiller i saker som skal behandles i VRU. Den følger også opp fremdrift i planprosessen og fungerer som beslutningspunkt før offentlige høringer og ved milepæler i planprosessen.

6.1.3 Vannregionmyndighet

Vannregionmyndigheten (VRM) er todelt, og består av fylkestinget som vedtar de regionale planene etter innstilling fra VRU, samt administrasjonen som driver det daglige arbeidet og fremmer forslag til VRU for godkjenning. Vannregionmyndighetens viktigste oppgave er å:

- Være plan og prosessleder
- Samordne utarbeidelsen av sektorovergripende forvaltningsplaner
- Følge opp og sikre gode bidrag i planarbeidet fra vannområdene og ulike sektormyndigheter
- Legge til rette for medvirkning og informasjon i planprosessen
- Sørge for at kvalitetskrav og tidsfrister i henhold til vannforskriften overholdes

6.1.4 Regional referansegruppe

Det skal legges til rette for medvirkning fra frivillige organisasjoner, bransjeorganisasjoner og andre interessenter gjennom en regional referansegruppe.

Referansegruppen er en viktig arena for regional og lokal medvirkning. Erfaringsvis fungerer referansegruppene best lokalt i vannområdene. Det må derfor tilrettelegges for god medvirkning og dialog både regionalt og lokalt.

6.1.5 Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget består av administrative representanter fra vannregionmyndigheten og fylkeskommunene, fylkesmenn og sektormyndigheter. Det har vært praktisert åpning for politikere som bisittere.

I denne gruppen drøftes felles utfordringer, oppfølging av gjeldende vannforvaltningsplaner og oppdatering av plandokumentene.

6.1.6 Vannområdekoordinatorforum

Består av vannregionmyndigheten og daglig leder/koordinator i vannområdene i vannregionen. Formålet er å sikre et møtepunkt for utveksling av erfaringer, utarbeiding og oppfølging av planene i vannområdene. Forumet gir innspill og uttalelser i saker til vannregionmyndigheten. Forumet er også viktig for å drøfte felles utfordringer i vannområdene. Andre etater og interessegrupper inviteres inn etter behov og tema.

6.1.7 Vannområdene

Vannområdene er den i særdeleshet viktigste samarbeidsarenaen for kommunenes vannforvaltning, og er i tillegg avgjørende for ivaretagelse av den helhetlige, målstyrte vannforvaltningen på tvers av sektorinteresser. De er også vesentlige for lokal forankring og eierskap. Den lokale kunnskapen og medvirkningen i vannforvaltningsarbeidet sikres gjennom godt organiserte vannområder.

Vannområdene består i likhet med vannregionen av vannområdeutvalg (VOU) som ledes politisk. Utvalget fungerer som styringsgruppe for arbeidet i vannområdene. Vannområdene skal ha tilsatt en daglig leder/koordinator for oppfølging av det daglige arbeidet.

Vannregionmyndigheten vil understreke og framheve at **vannområdene og vannområdekoordinatorene** er av særlig betydning for vannregionens arbeid med gjennomføring av den regionale planen. Vannområdenes suksess avhenger også i stor grad av tilgang på en koordinator.

Arbeidet får en særlig praktisk karakter i vannområdene grunnet nærheten til vannet, lokalkunnskap og lokale beslutninger, samt muligheten for å samordne innsats på nedslagsfelt- og forekomstnivå. Dette siste gjenstår det en del arbeid for å sikre rutinemessig, der også regionale statlige myndigheter bør delta mer aktivt enn de har gjort så langt.

Vannområdene har den unike muligheten til å fungere som samordnende for all innsats rundt miljømålene, og være en innfallsport både for ansvarliggjøring, koordinering, administrasjon, finansiering, gjennomføring og overvåkning, i tett samarbeid med alle berørte aktører.

Oppretting av vannområdeutvalg sikrer eierkommunenes medvirkning og forpliktelse, samt faglig forankring og kontinuitet i arbeidet mot god vannkvalitet. Vannområdeutvalget skal også koordinere det videre tiltaksarbeidet og være en arena for kompetanseinnhenting, erfaringsinnhenting og samhandling.

Videre fordeles ansvaret på vannområdets administrative gruppe, samt ulike faggrupper med fagkompetanse.

6.2 Endringer i vannområdeinndelingen

Vannområdene har en avgjørende rolle i vannforvaltningsarbeidet, og Trøndelag vannregion har som målsetning at alle vannområdene i regionen skal ha ansatt daglig leder eller koordinator for å sikre samarbeid, kunnskap, kompetanse og forankring av arbeidet lokalt.

Som følge av at mange kommuner som har store arealer i flere vannområder, vil vannregionmyndigheten som del av planprosessen vurdere om vannområde Søndre Fosen og Orkla skal deles inn på nytt, blant annet som følge av regionreformen. Vannregionmyndigheten tar også imot andre innspill for lignende vurdering.

Dette begrunnes i at enkelte vannområder blir uhensiktsmessige i forhold til kontakt mellom kommunene og fylkeskommunen, og det oppstår fare for at brukerinteresser ivaretas dårligere enn i dag. En endret inndeling gjøres gjeldende for planperioden 2022 – 2027, og fremmes for VRU.

---

7 Virkning av vannforvaltningsplan og tiltaksprogram

I henhold til plan – og bygningsloven (§ 8.2) skal regional plan legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Dette slås også fast i vannforskriften (§ 29). Planen vil dermed kunne gi føringer for annen arealplanlegging og utbygging i regionen

Vedtatte og godkjente regionale vannforvaltningsplaner betyr først og fremst at:

- Planene skal legges til grunn for offentlig virksomhet i regionen.
- Det som hovedregel ikke skal gis tillatelse til nye inngrep eller ny aktivitet som vil medføre at miljømålet ikke nås eller at tilstanden forringes.
- Foreslåtte tiltak skal følges opp og gjennomføres slik at fastsatte miljømål kan nås innen den fristen som er satt i planen.

Forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet er ikke juridisk bindende, men retningsgivende for sektorenes forvaltning av vannressursene, og for planlegging i regionen.

Hovedmålet med vannforskriften er å sikre at alt vann når minimumstilstanden «god økologisk tilstand». I tillegg til dette hovedmålet kan det finnes andre og strengere krav, utslippsgrenser, utfasingsmål, mål for beskyttelse eller lignende. I slike tilfeller skal den strengeste bestemmelsen legges til grunn.

Som del av planprosessen vil det også vurderes om det skal fastsettes regionale planbestemmers i henhold til pbl. §8-5, i den regionale vannforvaltningsplanen. Forslag om dette vil i tilfelle bli presentert i forslag til oppdatert vannforvaltningsplan og sendt på høring som en del av denne.

Arbeidet med vannforskriften vil kunne bidra til å oppfylle andre miljømål, og må sees i sammenheng med miljøkrav både nasjonalt og internasjonalt. Du kan lese mer om nasjonale og internasjonale miljømål [her](#).

Ved hver rullering av regional vannforvaltningsplan skal det gis en begrunnelse for at eventuelle miljømål ikke er nådd, og et sammendrag av og en begrunnelse for at eventuelle tiltak i den tidligere versjonen av forvaltningsplanen ikke er iverksatt. Der det er behov for nye virkemidler må dette synliggjøres.

7.1 Virkning for sektormyndigheter

Ansvar for oppfølgingen av vannforskriften er lagt til ulike sektormyndigheter. Dette innebærer at forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer skal følges opp sektorvis og med sektorenes eksisterende virkemidler. Sektormyndighetene har ikke bare ansvar for å følge opp miljømål og tiltak, de må også sørge for informasjon og kunnskap som er viktig for arbeidet med oppdatering av planer og tiltaksprogram.

Godkjent regional plan inngår i grunnlaget for sektormyndighetenes saksbehandling. I sektormyndighetenes saksbehandling vil foretas ytterligere avklaringer og konkrete vurderinger av fordeler og ulemper ved de enkelte tiltak før endelig beslutning om tiltaksgjennomføring blir tatt. Sektormyndighetene har derfor adgang til å fatte vedtak som ikke er i samsvar med vannforvaltningsplanen.

Vannområdene og vannområdekoordinatorene har en sentral rolle og funksjon i forhold til å samordne sektormyndighetenes innsats, både på nedslagsfeltnivå og forekomstnivå, for å sikre at alle arbeider for å ivareta miljømålene.

Dersom det i oppfølgingsarbeidet blir aktuelt å fravike forutsetningen i den godkjente planen, skal vedkommende myndighet sørge for at vannregionmyndigheten er informert. Årsaken til at planen er fraveket må beskrives ved rapportering av tiltaksgjennomføring og ved neste rullering av planen.

Ved hver rullering av regional vannforvaltningsplan skal det gis en begrunnelse for at eventuelle miljømål ikke er nådd, og et sammendrag av og en begrunnelse for at eventuelle tiltak i den tidligere versjonen av forvaltningsplanen ikke er iverksatt. Der det er behov for nye virkemidler må dette synliggjøres.

I alle vannregioner er det etablert vannregionutvalg (VRU) hvor sektormyndighetene er representert.

7.2 Virkning i forhold til andre planer

Vannforskriften er avgrenset til å fastsette minimumskrav til vannmiljøet for å styre vannforvaltningen mot felles målsetninger. Plan- og bygningsloven utvider dette perspektivet og har mål om bærekraftig samfunnsstyring. I forhold til dette er det vesentlig at vannforvaltningsplanen brukes for å skape balanse og bærekraft i samfunnsutviklingen.

Arbeidet med utarbeidelse av vannforvaltningsplanen, men også oppfølging av den, skal ses i sammenheng med øvrig planlegging for å ivareta sammenhenger og muligheter for samvirke. Samtidig vil Trøndelag vannregion framheve at vannforvaltningsplanen er et grunnlag for all forvaltning av vann etter sektorregelverkene.

Planforslag som er i strid med godkjent regional vannforvaltningsplan, herunder de miljømålene som planen setter, og kravene i vannforskriften §12 for å tiltale ny aktivitet eller nye inngrep gir grunnlag for å fremme innsigelse¹⁰.

7.3 Øvrige regionale planer med stor relevans i Trøndelag vannregion

7.3.1 Trøndelagsplanen

Trøndelag fylke har i forbindelse med sammenslåingen i 2018 utarbeidet en fylkesplan, Trøndelagsplanen 2018 – 30. Planen skal vedtas etter høring i 2018. Fylkesplanen har et langsiktig tidsperspektiv og skal definere regionens felles overordnede mål fram mot 2030. Fylkestinget skal vedta planen i desember 2018, og være førende for alle andre planer og strategier for Trøndelag.

Trøndelagsplanen 2018-2030 har tre temaområder:

- Bolyst og livskvalitet
- Senterstruktur og kommunikasjoner
- Kompetanse, verdiskaping og naturressurser

7.3.2 Regional plan for arealbruk for Trøndelag

Regional plan for arealbruk for Trøndelag er under utvikling og vedtas i 2019.

7.3.3 Strategi for klimaomstilling i Trøndelag

Strategi for klimaomstilling i Trøndelag (2020 – 2024) skal omsette internasjonale og nasjonale klimamålsettinger regionalt og mobilisere til positiv samhandling og konkrete tiltak. I tillegg skal strategien sette rammer for fylkeskommunens interne arbeid.

7.3.4 Et verdiskapende Trøndelag

Et verdiskapende Trøndelag er en næringsstrategi for innovasjon og verdiskaping. Strategien er et viktig grunnlag for å gjøre Trøndelag til en ledende næringslivsregion, med hovedmål å sørge for økt verdiskaping og internasjonal konkuranseevne. Av relevans for den regionale planen for vannforvaltning er bl.a. akvakultur. For å nå strategiens mål skal den ses i sammenheng med flere

---

¹⁰ [Rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet](#)

---

samfunnsområder. Et årlig handlingsprogram vil inneholde konkrete tiltak og fordeling av ansvar for å gjennomføre dem.

7.3.5 Samferdselsstrategi for Trøndelag

Samferdselsstrategi for Trøndelag er under utarbeidelse, og skal vise fremtidig strategi og organisering for hele samferdselsområdet i Trøndelag. Fylkeskommunen er veimyndighet og veieier for fylkesveinettet, og bestemmer hvordan fylkesveinettet skal bygges ut, driftes, ivaretas beredskapsmessig, vedlikeholdes og forvaltes innenfor lover, forskrifter og nasjonale bestemmelser.

---

8 Deltakelse, medvirkning og informasjon

Plan og bygningsloven slår fast at:

" Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter" (§ 1.1).

"Alle offentlige organer har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres saksfelt eller deres egne planer og vedtak og skal gi planleggingsmyndighetene informasjon som kan ha betydning for planleggingen" (§ 3-2).

Vannforskriftens § 27 understreker også at:

"Vannregionmyndigheten skal i samarbeid med vannregionutvalget tilrettelegge for at alle interesserte gis anledning til å delta aktivt i gjennomføringen av denne forskriften og særlig ved utarbeidelse, revisjon og oppdatering av forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer".

8.1 Deltakelse i planleggingen

I følge plan- og bygningslovens § 3-2 har alle

"... offentlige organer rett og plikt til å delta i planleggingen når det berører deres saksfelt eller deres egne planer og vedtak og skal gi planleggingsmyndigheten informasjon som kan ha betydning for planleggingen".

De har for eksempel rett til å bli varslet og få planforslag til høring. At de har plikt innebærer at de ikke kan «stille seg utenfor» planleggingen og på den måten unngå å bli forpliktet av de planene som vedtas. Planleggingen skal være en felles arena som alle relevante myndigheter skal delta i. Hvis viktige sektorer stiller seg utenfor kan mye av verdien av planleggingen falle bort.

I løpet av høsten 2018 og våren 2019 har berørte myndigheter lokalt, regionalt og nasjonalt ansvar for å delta ved å gjøre data og kunnskap om påvirkninger i egen sektor tilgjengelig i tide, slik at kunnskapsgrunnlaget for oppdaterte planer blir så godt som mulig når disse skal på høring annet halvår 2020.

Sektormyndighetene på alle nivåer må selv kvalitetssikre beskrivelse og bruk av egne tiltak og virkemidler. Sektormyndighetene skal gå gjennom hvor langt de har kommet i tiltaksgjennomføringen, om tiltakene er tilstrekkelige for å nå miljømålene eller om det må gjennomføres andre og eller mer omfattende tiltak. Kunnskapsgrunnlaget om tilstand, påvirkninger og tiltak skal oppdateres løpende. Sektormyndighetene må også delta i arbeidet som utføres av vannregionutvalg og lokale vannområdeutvalg når relevante tema innen deres ansvarsområde berøres, og for å sikre at ulike sektors påvirkninger og tiltak sees i sammenheng.

8.2 Medvirkning og informasjon

Det er et mål at alle som har en interesse for vann og vannforvaltning skal ha mulighet til å medvirke og gi innspill. En god forvaltningsplan og et godt tiltaksprogram er avhengig av at et bredt spekter av interesser og brukere av vann deltar i prosessen fram mot godkjenning av forvaltningsplanen. Medvirkning innebærer mulighet for aktiv deltakelse fra alle.

I vannregionen vår har vi etablert faste møteplasser mellom forvaltningen, sektormyndigheter, interesseorganisasjoner og bransjer.

- AU-møter. Dette er møtestedet for alle sektormyndighetene i vannregion Trøndelag, og spiller en særlig sentral rolle i utarbeidelsen av plandokumentene. Alle kommuner, vannområder og sektormyndigheter i vannregionen kalles inn. I inneværende fase, med

---

utarbeidelse av planprogram og hovedutfordringer er det avholdt og berammet til sammen 4 arbeidsmøter i AU.

- Koordinatorforum. Dette er vannområdekoordinatorenes samarbeidsforum. Møter avholdes ca. 1 gang i måneden, i koordinatorenes egen regi. Vannregionmyndigheten og Fylkesmannen deltar som regel. For inneværende fase er det avholdt 3 koordinatorforum.

8.3 Plan for deltakelse og medvirkning

Deltakelse fra sektormyndigheter og medvirkning fra allmenheten er viktige suksesskriterier for at oppdatert og justert forvaltningsplan og tiltaksprogram har et godt nok kunnskapsgrunnlag, og at alle sider ved planens betydning blir tilstrekkelig belyst og tatt hensyn til. Deltakelse og medvirkning er mer enn muligheten til å spille inn til dokumenter som er på høring.

Et viktig aspekt ved deltakelse og medvirkning er å delta i utformingen av dokumentene før de går på høring. Dette gjøres gjennom møtevirksomhet, dialog, befaringer og lignende i perioden hvor dokumentene lages. Berørte myndigheter har selv et ansvar for å delta innenfor sine ansvarsområder. Det skal legges til rette for deltakelse og medvirkning gjennom hele perioden fram mot oppdatert forvaltningsplan. Dette har vi framstilt i en HUKI-matrise nedenfor. Aktørene i matrisen er forklart i kap. 6. Matrisen oppdateres fortløpende.

Bokstavene i matrisen har følgende betydning:

H	Hovedansvarlig
U	Utfører
K	Konsulteres
I	Informerer

Nr	Aktivitet / beslutning	Vannregion-utvalget	Vannregion-myndigheten	Vannområde-koordinatorene	Kommunene	Fylkesmannen	Regionale statlige etater	Politiske representanter	Referansegruppe
1.	Arbeidsutvalgsmøter (AU)		H & U	U & K	K	K	K		I
2.	Koordinatorforum		K	H & U	I				
3.	Vannområdeutvalg (VOU)		K	H	K			U	I
4.	Politisk styringsgruppe	H	H & U	K	I	I	I	U	
5.	Vannregionutvalg (VRU) med godkjenning av høringsdokumenter	H	U	K	K	K	K		I
6.	Vedtak av høringsdokumenter i fylkesutvalget		H & K	I	U & I	U & I	U & I		
7.	Seminar om fysiske inngrep og SMVF (vinter -19).		H & U	K & I	I	K	I		I
8.	Seminar om landbruk og vannforvaltning (05/19).		H & U	K & I	I	K	I		I
9.	Seminar om akvakultur; påvirkninger, klassifisering, og miljømål (11/19)		H & U	K & I	I	K	I		I
10.	Seminar om fremmede arter (12/19).		H & U	K & I	I	K	I		I
11.	Rullering av regional plan med miljømål	H	U	K	K	K	K	I	I

- Vannområdeutvalgene, VOU. Organiseres av vannområdekoordinatorene, ev. vannregionmyndigheten der koordinator mangler. Som del av rulleringen av den regionale vannforvaltningsplanen avholdes lokale møter.
- Vannregionutvalg, VRU. Berammet til 2. oktober 2019 for godkjenning av dokumentene etter høring, før oversendelse til fylkesutvalget for vedtak. Dokumentene oversendes også fylkestingene i Nordland, Møre og Romsdal, Hedmark og Oppland.
- De godkjente dokumentene innstilles for vedtak i fylkestinget i oktober 2019.

9 Tema og utredninger fram mot oppdatert vannforvaltningsplan

I tillegg til at miljømålene fra forvaltningsplanen 2016 – 2021 skal følges opp, og tiltak fra tiltaksprogrammet skal gjennomføres, skal vi nå undersøke hvordan det står til med vannet etter at regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram har fått virke fra 2016.

Viktige brukerinteresser og interesseområder med påvirkning og relevans for vannforvaltningen i Trøndelag vannregion finnes i vedlegget *Hovedutfordringer i Trøndelag vannregion*.

Det er særlig fem tema det skal jobbes videre med fram mot reviderte planer og tiltaksprogram:

9.1 Styrking av kunnskapsgrunnlaget

I kunnskapsgrunnlaget til regionale vannforvaltningsplaner inngår *karakterisering* av elver, innsjøer, grunnvann og kystvann og vurdering av miljøpåvirkning fra menneskelig aktivitet. Formålet er å få en oversikt over dagens miljøtilstand, ulike påvirkninger og å identifisere hvilke vannforekomster som ikke kommer til å oppnå miljømålene. Overvåking av miljøtilstanden gir myndighetene kunnskapsgrunnlag til å sette i gang tiltak for å bedre, vedlikeholde, eller forebygge forringelse av miljøverdier.

Trøndelag vannregion vil framheve at behovet for systematiske kartlegginger av miljøtilstanden i vannforekomstene fremdeles er stort, og at dette er avgjørende for å kunne sette realistiske miljømål i vannforvaltningsplanen. Målet med overvåkingen i Trøndelag vannregion er å:

- Skaffe et godt kunnskapsgrunnlag for tiltak og politiske beslutninger
- Sikre befolkningen rett informasjon om miljøets tilstand i tråd med miljøinformasjonsloven.

Overvåkingen er langsiktig, og ofte er det behov for målinger over flere år for å kunne se en forandring som skyldes menneskelig aktivitet eller en naturlig variasjon. Det regionale overvåkingsprogrammet skal oppdateres og revideres. Vannregionmyndigheten har ansvaret for at dette blir gjort, men Fylkesmannen står for det faglige arbeidet i samarbeid med sektormyndighetene. Dette vil bli gjort i løpet av 2019.

Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget er en kontinuerlig prosess. Kunnskap og data om vannforekomstene er samlet i Vann-Nett: <https://vann-nett.no/portal/>

9.2 Oppdatering av miljømål, unntak og tiltak

Vannforvaltningsplanene ble vedtatt i 2015, og godkjent av departementene i 2016. Oppdateringen som starter nå, skal sikre gjennomgang av miljømålene og vurdering av tiltakene for å fastslå om det er behov for justeringer.

Er vi nærmere å nå miljømålene? Trengs det andre eller flere tiltak for å beskytte, forbedre eller restaurere vannmiljøet? Har det oppstått uforutsette hendelser som har påvirket vannforekomstene? Har vi mer eller ny kunnskap som kommer til nytte i vannforvaltningsarbeidet? Virker tiltakene slik vi hadde tenkt?

Første mulighet til å gi innspill er i høringen av planprogram og hovedutfordringer våren 2019. Neste mulighet er høringen av forslag til oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram høsten 2020. Men også mellom høringene skal interessenter ha tilgang til informasjon, og mulighet til å gi innspill til vannregion- og vannområdeutvalg.

9.3 Kostnadsanslag og nyttebeskrivelse

Kommende planperiode skal alle sektormyndigheter i Trøndelag vannregion bidra med kostnadsanslag og økonomiske vurderinger for tiltak som er foreslått i vannforvaltningsplanen. Dette følger av vannforskriftens §25. Kostnader skal der mulig tallfestes, men som minimum skal et overslag angis. Nyttene ved å tiltak skal beskrives kvalitativt, og begrunnes i gjeldende miljøtilstand.

På denne måten sikrer vi en bedre framstilling av nytte og kostnader. Der nasjonale føringer for vannforvaltningen er gjeldende skal staten ivareta kost-nyttevurderinger.

9.4 Klimaendringer, klimatilpasning og flom

Vi får stadig mer kunnskap om klimaendringer og konsekvensene av disse. På www.klimatilpasning.no står følgende om vannforvaltning:

"I Norge handler klimaendringene mye om endringer i vann. Det er derfor svært viktig at gjennomføringen av arbeidet med vannforvaltning også tar hensyn til at klimaet vårt er i endring.

Mer nedbør (spesielt vinternedbør) vil forsterke avrenning av næringsalter, som igjen vil kunne øke planktonproduksjon. Samtidig kan løst organisk karbon (DOC) også øke med økende nedbør, noe som gir mindre produksjon på grunn av svekket lysinnstråling ned i vannet. Denne økte absorpsjonen av lys bidrar samtidig til økt temperatur i vannet.

I elver og mindre innsjøer vil også endringer i nedbør og lufttemperatur ha betydning for vannføringen og temperaturen i vannet. Summen av disse effektene vil ha betydning for den økologiske tilstanden for ferskvann. I tillegg vil klimaendringene kunne gi økte skader fra overvann, sørpeskred, flomskred, kvikkleireskred og stormflo. I vannforvaltningen er det nødvendig å ta hensyn til disse effektene.

Vurderinger av klimaendringer og klimatilpasning skal inn i alle faser av arbeidet med vannforskriften, både i vurdering av påvirkning, miljømåloppnåelse og i tiltaksarbeidet".

I tillegg skal vannforvaltningsplanene omtale områder med flomrisiko, og tiltak for å begrense denne. I planene som ble godkjent i 2016 ble ikke slike områder synliggjort.

9.5 Drikkevann og badevann

I arbeidet med oppdatering av planene skal drikkevann og badevann prioriteres som viktige tema i vannforvaltningen.

Det følger av vannforskriftens § 16 at det skal etableres en oversikt som viser alle vannforekomster som har status som beskyttet etter sektorlovverk.

Les mer om drikkevann og badevann [her](#).

9.6 Øvrige temaer

Nedenfor finnes et sammendrag av øvrige temaer som det blir vurdert å fokusere på i Trøndelag vannregion kommende planperiode. Temaene er nærmere forklart i vedlegget *Hovedutfordringer i Trøndelag vannregion*.

---

10 Konsekvensutredning: hva vil planen bety?

Hva vil vannforvaltningsplanen bety for miljø og samfunn? Hvor langt vil vannforvaltningsplanen bringe oss i retning av bedre beskyttelse og forbedring av vannmiljøet? Hva vil planen bety for arealbruk og virksomhet innen viktige sektorer/næringer? For å få oversikt over dette vil vi arbeide fram en konsekvensutredning som del av arbeidet med å lage planen. En konsekvensutredning er et nyttig arbeidsverktøy som bidrar til en ryddig og god planprosess.

Vannforvaltningsplanen er en overordnet plan for hele vannregionen. Konsekvensutredningen skal derfor begrenses til å redegjøre for virkningene planen kan få på et overordnet nivå. Hensikten er å gi informasjon som har betydning når det skal besluttes om vannforvaltningsplanen.

I følge KU-forskriftens § 17 skal konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen eller tiltaket, og være relevant for de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal også ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. § 18 omtaler særlig overordnede planer, og peker på at for regionale planer kan konsekvensutredningen begrenses til å redegjøre for virkningene planen kan få på et overordnet nivå.

Vannregionmyndigheten vil ta stilling til hvordan konsekvensutredningen kan gjennomføres.

10.1 Problemstillinger som skal vurderes

Den endelige konsekvensutredningen vil inngå i planbeskrivelsen i selve vannforvaltningsplanen når den går på høring høsten 2020. Her vil følgende kort beskrives:

- Den nåværende miljøtilstanden, og hvordan vannmiljøet vil utvikle seg til 2027 hvis planen ikke gjennomføres.
- Kort om vurderingen av alternativene med henholdsvis maksimale og realistiske/balanserte miljøambisjoner.
- Vesentlige virkninger for nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål, naturmangfold, forurensing og økosystemtjenester, med særlig fokus på måloppnåelse for vannmiljøet i 2027.
- Vesentlige virkninger for relevante sektorer/næringer som kommuner, miljøforvaltning, vannkraft, landbruk, akvakultur og transport.
- Vesentlige virkninger for helse, friluftsliv, landskap og kulturminner, samt samisk natur- og kulturgrunnlag der dette er relevant.
- Vesentlige virkninger knyttet til klimaendring, flom og klimatilpasning.
- Sammenhengen med andre nasjonale, regionale og lokale planer.
- Eventuelle virkninger ut over landegrensene skal også beskrives kort.

---

11 Prioriteringer i arbeidet fram mot oppdatert vannforvaltningsplan og tiltaksprogram

Vannforskriften gir oss rammer for helhetlig vannforvaltning i form av miljømålene, tidsfristene, verktøyet og planprosessen. Lovverket vårt gir oss de juridiske virkemidlene for å forbedre og beskyttet vannet vårt. Vi deler derfor tiltakene som skal gjennomføres inn i grunnleggende og supplerende tiltak. Grunnleggende tiltak skal gjennomføres i henhold til lovverket. Supplerende tiltak gjennomføres hvis grunnleggende tiltak ikke er tilstrekkelige for å nå miljømålene. Det vil si at det er målene i vannforskriften som utløser de supplerende tiltakene.

Vannforskriften har som mål å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene (§ 1). Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand (§ 4). Det betyr at miljøtiltak ikke bare er aktuelle i vannforekomster der tilstanden i dag er dårligere enn god, men også som forebyggende tiltak for å beskytte vannforekomster som har god tilstand i dag men er utsatt for påvirkninger som på sikt kan føre til forringelse.

Vannforskriftens § 13 forklarer forholdet til annet lovverk slik: *Hvis det i eller i medhold av annet regelverk er fastsatt strengere krav, utslippsgrenser, utfasingsmål, mål for beskyttelse eller lignende, enn det som følger av denne forskriften, skal den strengeste bestemmelsen legges til grunn.* Det betyr at selv om tilstanden i en vannforekomst er god eller svært god så skal for eksempel rensekrav i medhold av regelverket gjennomføres. Vannforskriften opphever nemlig ikke annet regelverk, og formålet med vannforskriften og vårt øvrige regelverk er både å forbedre og å beskytte vannet vårt.

Arbeidet må forholde seg til fristene i vannforskriften. For de oppdaterte planene som gjelder for årene 2022-2027, er hovedregelen at miljømål skal nås innen utgangen av 2027 (§ 8). Dersom tekniske årsaker, naturforhold eller tekniske årsaker tilsier det, kan måloppnåelse utsettes til utgangen av 2033 (§ 9). I særlige tilfeller der det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevenende å nå miljømålene, kan det fastsettes mindre strenge miljømål (§ 10). (Selv om unntak i form an tidsutsettelse eller mindre strenge mål brukes, skal alle praktisk gjennomførbare tiltak skal treffes for å forhindre ytterligere forringelse av tilstanden i de aktuelle vannforekomstene, og alle unntak skal revurderes ved hver oppdatering av forvaltningsplan).

Prioritering av tiltak i det videre arbeidet handler derfor primært om fordeling av tiltakene geografisk (hvor begynner vi) og over tid (hvor lang tid bruker vi til alle anlegg tilfredsstillende kravene) og når oppfyller vi miljømålene eller har sørget for beskyttelse. Sektorene har derfor en viktig rolle i å prioritere rekkefølgen av tiltakene og ta stilling til måloppnåelsen og eventuell tidsutsettelse. Dialogen i planarbeidet bidrar til samordning der flere sektorer påvirker. Nedenfor følger viktige huskereglene i det videre arbeidet.

- Prioritering handler om tid og rom og om å ta det viktigste først innenfor den enkelte sektors ansvarsområde, med sikte på en gradvis måloppnåelse i henhold til fristene. Hver sektor må ta sin del av ansvaret, og prioritering handler derfor som hovedregel ikke om å sette tiltak i ulike sektorer opp imot hverandre.
- Grunnleggende tiltak skal som en hovedregel gjennomføres først og ikke «settes opp mot» supplerende tiltak i egen eller andre sektorer
- Tiltak for å oppnå krav i regelverk er derfor en prioritert oppgave for «alle» og skal som hovedregel ikke prioriteres bort
  - Første prioritet bør derfor være vannforekomster hvor tilstanden er moderat eller dårligere og/eller hvor det er viktige brukerinteresser som for eksempel drikkevann, badeplasser, fiskeinteresser eller lignende.
  - Andre prioritet bør være øvrige vannforekomster som er i god eller svært god tilstand, eller hvor det ikke er viktige brukerinteresser som er påvirket. Der tilstanden er god eller

-
- bedre skal også grunnleggende tiltak gjennomføres, men ikke supplerende tiltak med mindre disse er nødvendige for å beskytte vannforekomsten mot forringelse.
- Vedtatte beskyttelseskrav til f. eks. drikkevannskilder er ikke gjenstand for diskusjon i det videre arbeidet.
  - Hvis grunnleggende tiltak ikke er nok for å oppnå målene må supplerende tiltak utredes og iverksettes. Hvis gapet mellom dagens tilstand og miljømål er stort kan tiltaksgjennomføring innenfor lovverket og av supplerende tiltak med fordel skje samtidig.
  - Sektorene prioriterer og tar stilling til måloppnåelsen og eventuell tidsutsettelse. Dialogen i planarbeidet bidrar til samordning der flere påvirker.

I det videre planarbeidet vil dessuten nasjonale føringer søke å klargjøre det regionale og lokale handlingsrommet.